

Številka: 007-544/2021/15
EVA 2021-2330-0094
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Uredba o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade: Na podlagi sedmega odstavka č28.b člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US in 123/21) je Vlada RS na ... seji dne ... sprejela naslednji sklep: Vlada Republike Slovenije je sprejela Uredbo o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje in jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Mag. Janja Garvas Hočevar v.d. GENERALNEGA SEKRETARJA Sklep prejmejo: - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, - Služba vlade za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: /
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva: – Maša Žagar, v.d. direktorice Direktorata za kmetijstvo, – mag. Marjeta Bizjak, vodja Sektorja za kmetijske trge in sektorske načrte.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: Pri pripravi niso sodelovali zunanji strokovnjaki.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: /
5. Kratek povzetek gradiva: Uredba bo določila, kdaj so oljčne tropine in rastlinska voda, ki nastaneta pri predelavi oljk v oljčno olje, gnojilo, kakšne vrste je to gnojilo, vsebnost hranil v teh gnojilih in način njihove uporabe kot gnojila ter pogoje za skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode pred njihovo uporabo kot gnojilo. Zavezanci so oljarne in kmetijska gospodarstva, ki bodo uporabila oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje. Uporabijo se lahko le oljčne tropine in rastlinska voda, stare največ sedem dni ali največ 14 dni, če pride med skladiščenjem oljčnih tropin in rastlinske vode do mešanja s svežimi. Pri uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje se morajo upoštevati prepovedi gnojenja v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, predvsem glede časovnih omejitev, lastnosti zemljišča, nanosa na zemljišče in zgornjih mejnih vrednosti vsebnosti dušika. Kot gnojilo jih lahko kmetijska gospodarstva uporabljajo na kmetijskih zemljiščih v uporabi.

Oljarna mora imeti zagotovljeno primerno skladišče za oljčne tropine in rastlinsko vodo, razen če lahko zagotovi odvoz oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijska zemljišča neposredno po njihovem nastanku v oljarni. Z namenom sledljivosti morajo oljarne spremljati polnjenje in praznjenje skladišča, podatke o oddaji, prejemu in uporabi oljčnih tropin pa morajo voditi tako oljarne kot kmetijska gospodarstva, ki prevzemajo oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje (obrazec). Predpisane so tudi kazenske določbe.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih				

oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Ta uredba ne predvideva finančnih posledic z vidika javnofinančnih sredstev, razen v primeru prekrškov, ki so predpisani v kazenskih določbah v 14. členu, ko se zavezanca za prekršek kaznuje z globo. V tem primeru bodo ta sredstva pomenila prihodek za državni proračun.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja: DA

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

Datum objave na e-demokracija: 30. 7. 2021

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Društvo oljkarjev Slovenske Istre,
- predstavniki zainteresirane javnosti: predstavnik oljarjev, ki je zastopal stališče oljarjev, sprejeto na predhodnem sestanku oljarjev,
- predstavniki strokovne javnosti: Inštitut za oljkarstvo, Znanstveno raziskovalno središče Koper, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica.

Z vsemi naštetimi je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uskladilo mnenja na sestanku, 27. 8. 2021, sodelovala sta tudi predstavnik Ministrstva za okolje in predstavnica kmetijske inšpekcije.

Mnenja, predloge in pripombe je podal predstavnik oljarjev. Pripombe so bile v večini upoštevane v okviru predlagane uredbe. Glede nekaterih določb so bila podana dodatna pojasnila:

1) Dodati možnost neposrednega nanosa oljčnih tropin na kmetijsko zemljišče (brez skladiščenja): sprejeto.

2) Možnost 12-mesečnega skladiščenja: ni sprejeto, ker ni podatkov, kako se s staranjem spreminja kemijska sestava oljčnih tropin, podatki so le za sveže oljčne tropine v starosti do 7 dni – sprejeli smo delni kompromis, da so lahko oljčne tropine v povprečju stare do 14 dni, če se skladiščijo s postopnim dodajanjem svežih; če se oljčne tropine ne uporabi za gnojenje v sedmih (14) dneh, postanejo odpadki in se lahko kompostirajo ali uporabijo v bioplinarni (skladno z uredbo, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov); oljarji so kljub temu predlagali, da bi morebiti v bodoče, če bi se izvedle raziskave in ugotovile, da je uporaba štiri mesece starih oljčnih tropin varna za gnojenje oz. okolje, imeli po uredbi možnost vsaj štirimesečnega skladiščenja, v primeru neugodnih vremenskih razmer za gnojenje. Leta 2019 so bile v okviru Celostnega razvojnega projekta 'Možnosti uporabe ostankov proizvodnje v oljkarstvu' izdelane smernice za uporabo oljčnih tropin za gnojenje, vendar so se poskusi opravljali le na svežih, do sedem dni starih oljčnih tropinah, kajti, kot je že na začetku pojasnjeno, se oljčne tropine že sedaj lahko kompostirajo ali uporabijo v bioplinarni, s to uredbo pa bo omogočeno, da se bodo lahko tudi sveže, nepredelane oljčne tropine uporabile za gnojenje.

3) V prvem osnutku uredbe, kjer je bila uporaba oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje omejena na trajne nasade, smo na predlog oljarjev razširili na vsa kmetijska zemljišča v uporabi: sprejeto;

4) Oljarji so želeli nižje kazni za kršitve, vendar je višina kazni za podobne kršitve že določena v 176. členu ZKme-1: ni sprejeto.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

dr. Jože Podgoršek
minister

Na podlagi sedmega odstavka č28.b člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US in 123/21) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO
o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina in namen)

(1) Ta uredba določa vrsto gnojila, ki nastane pri kmetijske pridelave in predelave oljk v oljčno olje, za gnojenje na kmetijskih zemljiščih, vsebnost hranil v teh gnojilih in način njihove uporabe kot gnojila.

(2) Ta uredba določa tudi pogoje za skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode, kot ostankov kmetijske pridelave in predelave oljk v oljčno olje, pred njihovo uporabo kot gnojilo.

2. člen
(zavezanec)

Zavezanec za izvajanje določb te uredbe je:

- oljarna, ki poleg oljk lastne pridelave predeluje tudi oljke drugih oljkarjev, kot storitev;
- oljarna, ki predeluje izključno oljke lastne pridelave in oljčne tropine oziroma rastlinsko vodo uporabi na lastnih kmetijskih zemljiščih;
- kmetijsko gospodarstvo, ki na lastnih kmetijskih zemljiščih uporablja oljčne tropine oziroma rastlinsko vodo za gnojenje.

3. člen
(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo:

1. **dekanter** je naprava v oljarni, namenjena ločevanju oljčnega olja od trdnih delcev (tropine) in vode;
2. **enota rabe kmetijskih zemljišč** je strnjena površina kmetijskega zemljišča z enako vrsto dejanske rabe na eni ali več zemljiških parcelah ali na njenem delu ali njihovih delih, ki je v uporabi enega kmetijskega gospodarstva. Vrste dejanske rabe so opredeljene v pravilniku, ki ureja evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč;
3. **kmetijska zemljišča v uporabi** so zemljišča, ki jih kmetijsko gospodarstvo uporablja za kmetijsko pridelavo;

4. **oljarna** je živilski obrat za predelavo oljk v oljčno olje, pri čemer so ostanek kmetijske predelave oljčne tropine in rastlinska voda; oljarna je fizična ali pravna oseba;
5. **oljarna na prešo ali tradicionalna oljarna** je oljarna, pri kateri so ostanek kmetijske predelave suhe oljčne tropine in rastlinska voda;
6. **oljarna s tehnologijo kontinuirane predelave oljk z uporabo dekanterjev** je oljarna s trofaznim dekanterjem, pri kateri so ostanek kmetijske predelave vlažne oljčne tropine in rastlinska voda, ter oljarna z dvofaznim dekanterjem, pri kateri so ostanek kmetijske predelave mokre oljčne tropine;
7. **oljčne tropine** so ostanek predelave oljk v oljčno olje; glede na tehnološki postopek oljarne so oljčne tropine suhe, vlažne ali mokre, z značilnostmi iz preglednice 1 iz Priloge 2, ki je sestavni del te uredbe;
8. **ostanek kmetijske predelave** je snov, ki nastane pri predelavi kmetijskih rastlin, in ki se lahko kot stranski proizvod iz predpisa, ki ureja odpadke, brez nadaljnje obdelave uporablja za nadaljnjo uporabo za gnojenje oziroma izboljšanje tal;
9. **rastlinska voda** je ostanek predelave oljk v oljčno olje; je tekočina, ki se pri predelavi oljk izloči iz plodov oljk, kateri je dodana voda, ki se dodaja v različnih fazah predelave oljk; pri predelavi oljk v oljarnah s trofaznim dekanterjem in v oljarnah na prešo nastaja ločeno, v oljarnah z dvofaznim dekanterjem pa skupaj z oljčnimi tropinami; značilnosti rastlinske vode so v preglednici 2 iz Priloge 2 te uredbe;
10. **strmo zemljišče** je zemljišče s povprečnim nagibom nad 20 %.

4. člen

(razvrstitev oljčnih tropin in rastlinske vode med gnojila)

(1) Oljčne tropine in rastlinska voda so v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, organsko gnojilo:

- največ sedem dni od njihovega nastanka po predelavi oljk v oljčno olje, če je skladišče za te oljčne tropine in rastlinsko vodo urejeno ločeno, tako da je onemogočeno mešanje s svežimi oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo,
- največ 14 dni od njihovega nastanka po predelavi oljk v oljčno olje, če pride med skladiščenjem oljčnih tropin in rastlinske vode do mešanja s svežimi oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo.

(2) Po preteku obdobja iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka postanejo oljčne tropine in rastlinska voda odpadek v skladu z uredbo, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata.

(3) Vlažne in mokre oljčne tropine ter rastlinska voda, ki izpolnjujejo enega od pogojev iz prve ali druge alineje prvega odstavka tega člena, se štejejo za tekoče organsko gnojilo v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

(4) Suhe oljčne tropine, ki izpolnjujejo enega od pogojev iz prve ali druge alineje prvega odstavka tega člena, se štejejo za organsko gnojilo v trdnem agregatnem stanju.

2. UPORABA OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

5. člen

(uporaba oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje)

(1) Pri uporabi oljčnih tropin ter rastlinske vode iz tretjega odstavka 4. člena te uredbe za gnojenje na kmetijskih zemljiščih se upoštevajo časovne prepovedi gnojenja za tekoča organska gnojila v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

(2) Pri uporabi oljčnih tropin iz četrtega odstavka 4. člena te uredbe za gnojenje na kmetijskih zemljiščih se upoštevajo časovne prepovedi gnojenja za hlevski gnoj, v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

(3) Pri uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje na kmetijskih zemljiščih se v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, upošteva, da je gnojenje z organskimi gnojili prepovedano na poplavljenih tleh, na tleh, nasičenih z vodo, na tleh, prekritih s snežno odejo, in na zamrznjenih tleh.

(4) Oljčne tropine in rastlinska voda se lahko uporabljajo kot gnojilo na kmetijskih zemljiščih v uporabi.

6. člen

(nanos oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Oljčne tropine in rastlinska voda morajo biti po površini, ki se gnoji, nanesene enakomerno. Pri prevozu in gnojenju je treba preprečiti nenadzorovano raztresanje ali polivanje oljčnih tropin in rastlinske vode zunaj predvidenega območja gnojenja.

(2) Za nanos oljčnih tropin iz četrtega odstavka 4. člena te uredbe je dovoljeno uporabljati trosilnike, za nanos oljčnih tropin in rastlinske vode iz tretjega odstavka 4. člena te uredbe pa cisterne v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

7. člen

(vsebnost rastlinskih hranil v oljčnih tropinah in rastlinski vodi)

(1) Pri gnojenju kmetijskih zemljišč v uporabi z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo je treba upoštevati podatke o vsebnosti rastlinskih hranil v oljčnih tropinah in rastlinski vodi iz Priloge 2 te uredbe, da pri vnosu dušika iz oljčnih tropin in rastlinske vode v tla na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč pri gnojenju posameznih vrst kmetijskih rastlin niso presežene mejne vrednosti iz uredbe, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

(2) Pri gnojenju kmetijskih zemljišč v uporabi z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo je treba upoštevati, da letni vnos dušika iz organskih gnojil na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč ne sme presegati 250 kg N/ha, v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

(3) Če se pri gnojenju kmetijskih zemljišč v uporabi poleg oljčnih tropin in rastlinske vode ter drugih organskih gnojil uporabljajo tudi mineralna gnojila, mejna vrednost vnosa skupnega dušika v tla na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč pri gnojenju posameznih vrst kmetijskih rastlin ne sme presegati mejnih vrednosti iz uredbe, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

8. člen

(največji dovoljeni vnos oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče)

(1) Največji dovoljeni letni vnos oljčnih tropin in rastlinske vode na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč v uporabi za posamezno tehnologijo predelave oljk je naveden v preglednici 1 iz Priloge 3, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Pri uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje na strmem zemljišču, enkratni odmerek nanosa oljčnih tropin in rastlinske vode ne sme presežati odmerka, navedenega v preglednici 2 iz Priloge 3 te uredbe.

3. SKLADIŠČENJE OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

9. člen

(skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Zavezanec iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe, ki uporablja oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje kmetijskih zemljišč po tej uredbi, mora zagotoviti skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode skladno s tem členom in ob upoštevanju zmogljivosti skladišča iz 10. člena te uredbe.

(2) Oljčne tropine ter rastlinska voda iz tretjega odstavka 4. člena te uredbe se morajo skladiščiti v kovinskih cisternah s proti korozijski zaščito, cisternah iz umetnih mas, jamah iz armiranega betona ali v drugih vodotesnih zbiralnikih. Oljčne tropine iz četrtega odstavka 4. člena te uredbe pa se morajo skladiščiti v kupih na ploščah iz armiranega betona ali drugih vodotesnih podlagah. Skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo morajo biti umeščena v prostor ter izdelana in upravljana tako, da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal. Biti morajo zaščitena pred padavinskimi vodami in vetrom, vodotesna, stabilna in odporna proti mehanskim, toplotnim ali kemičnim vplivom ter redno vzdrževana.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena zavezancu iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe, ki uporablja oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje kmetijskih zemljišč po tej uredbi, ni treba zagotoviti skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode, če lahko zagotovi odvoz oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijska zemljišča neposredno po njihovem nastanku, tj. po predelavi oljk v oljčno olje.

10. člen

(zmogljivost skladišč za oljčne tropine in rastlinsko vodo)

(1) Zmogljivost skladišč za oljčne tropine in rastlinsko vodo mora biti prilagojena zmogljivosti oljarne in mora zagotavljati skladiščne zmogljivosti za najmanj sedem dnevno skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode.

(2) Zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo se določi na podlagi izračunov iz 1. točke Priloge 1, ki je sestavni del te uredbe, pri čemer je, v skladu s prvim odstavkom 4. člena te uredbe, število dni skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode pred njihovim odvozom na kmetijsko zemljišče največ sedem oziroma 14.

(3) Skladišče za oljčne tropine in rastlinsko vodo je treba popolnoma izprazniti v primeru iz prve alineje prvega odstavka 4. člena te uredbe najmanj vsakih sedem dni in v primeru iz druge alineje prvega odstavka 4. člena te uredbe najmanj vsakih 14 dni od začetka obratovanja oljarne v tekoči sezoni predelave oljk ter oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabiti kot gnojilo na lastnih kmetijskih zemljiščih ali jih predati za gnojenje zavezancu iz tretje alineje 2. člena te uredbe.

(4) Če se skladišče za oljčne tropine in rastlinsko vodo v sedmih ali 14 dneh od njihovega nastanka popolnoma ne izprazni in se oljčne tropine in rastlinsko vodo v sedmih ali štirinajstih dneh od njihovega nastanka ne uporabi za gnojenje, je treba te oljčne tropine in rastlinsko vodo, ki postanejo odpadke v skladu z drugim odstavkom 4. člena te uredbe, začasno skladiščiti v skladu z uredbo, ki ureja odpadke.

4. SLEDLJIVOST OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

11. člen

(spremljanje skladiščenja in uporabe oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje)

Za spremljanje skladiščenja in uporabe oljčnih tropin in rastlinske vode mora zavezanec iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe v obrazec iz Priloge 5, ki je sestavni del te uredbe, vpisati datum začetka obratovanja oljarne v tekoči sezoni predelave oljk in sproti vpisovati datume popolnega praznjenja skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo, količino oddanih oljčnih tropin in rastlinske vode, ter prejemnike oljčnih tropin in rastlinske vode.

12. člen

(vodenje oddaje in prejema ter uporabe oljčnih tropin in rastlinske vode)

(1) Zavezanec iz prve alineje 2. člena te uredbe mora kot oddajalec in zavezanec iz tretje alineje 2. člena te uredbe mora kot prejemnik pri vsaki oddaji oziroma prejemu oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje na kmetijskih zemljiščih izpolniti obrazec iz Priloge 4, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Izpolnjen obrazec iz Priloge 4 te uredbe mora zavezanec iz prve in tretje alineje 2. člena te uredbe hraniti najmanj pet let.

5. NADZOR IN KAZENSKE DOLOČBE

13. člen

(nadzor)

Za nadzor nad skladiščenjem, ravnanjem in uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje je pristojen kmetijski inšpektor, za nadzor v primeru iz četrtega odstavka 10. člena te uredbe pa je pristojen okoljski inšpektor.

14. člen

(kazenske določbe)

(1) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz prve ali druge alineje 2. člena te uredbe, ki je pravna oseba, če:

- oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabi na kmetijskih zemljiščih v nasprotju s 1. odstavkom 4. člena te uredbe;
- oljčne tropine in rastlinsko vodo ne uporabi na kmetijskih zemljiščih v uporabi (četrti odstavek 5. člena te uredbe);
- z oljčnimi tropinami in rastlinsko vodo ne ravna v skladu s 6. členom te uredbe, tako da se pri prevozu oziroma gnojenju oljčne tropine in rastlinska voda nenadzorovano raztresajo oziroma razlivajo zunaj predvidenega območja gnojenja;
- prekorači največji dovoljeni letni oziroma enkratni vnos oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče iz 8. člena te uredbe;
- ne zagotovi skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 9. členom te uredbe;
- ne izprazni skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo skladno z 10. členom te uredbe;
- ne spremlja skladiščenja oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 11. členom te uredbe;
- ne vodi in hrani podatkov o oddaji in prejemu ter uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 12. členom te uredbe.

(2) Z globo od 800 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz prve ali druge alineje 2. člena te uredbe, ki je samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 200 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika zavezanca iz prve ali druge alineje 2. člena te uredbe, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 200 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec iz tretje alineje 2. člena te uredbe, ki je posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- oljčne tropine in rastlinsko vodo uporabi na kmetijskih zemljiščih v nasprotju s 1. odstavkom 4. člena te uredbe;
- oljčne tropine in rastlinsko vodo ne uporabi na kmetijskih zemljiščih v uporabi (četrti odstavek 5. člena te uredbe);
- prekorači največji dovoljeni letni oziroma enkratni vnos oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijsko zemljišče iz 8. člena te uredbe;
- ne vodi in hrani podatkov o oddaji in prejemu ter uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode skladno z 12. členom te uredbe.

6. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

15. člen (zagotovitev skladiščnih kapacitet)

Zavezanci iz prve in druge alineje 2. člena te uredbe morajo zagotoviti izpolnjevanje zahtev iz 9. člena te uredbe najpozneje do 1. oktobra 2023.

16. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA 2021-2330-0094

Vlada Republike Slovenije
Janez Janša
predsednik

PRILOGA 1: Zmogljivost skladišča

1. Zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo glede na tehnološki postopek v oljarni

a) Izračun zmogljivosti skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi preše:

$$\begin{aligned} \mathbf{ZS}_{OT}^{OT} (m^3) &= \left\{ \left(\mathbf{DZO} \left(\frac{kg}{ur} \right) \times \mathbf{OU} \left(\frac{ur}{dan} \right) \times \mathbf{D} (dan) \right) \times 0,001 (m^3) \right\} \times 0,6 \\ \mathbf{ZS}_{RV} (m^3) &= \mathbf{ZS}_{OT} (m^3) \times 1,16 \\ \mathbf{ZS}_{(OT+RV)} (m^3) &= \mathbf{ZS}_{OT} (m^3) + \mathbf{ZS}_{RV} (m^3) \end{aligned}$$

\mathbf{ZS}_{OT} = zmogljivost skladišča za oljčne tropine pri uporabi preše

\mathbf{DZO} = dejanska zmogljivost oljarne v kilogramih na uro – povprečje zadnjih 3 let (kg/ur)

\mathbf{OU} = povprečno število ur obratovanja oljarne v konici sezone (ur/dan)

\mathbf{D} = število dni skladiščenja oljčnih tropin pred odvozom na kmetijsko zemljišče (dan)

\mathbf{ZS}_{RV} = zmogljivost skladišča za rastlinsko vodo pri uporabi preše

$\mathbf{ZS}_{(OT+RV)}$ = zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi preše

b) Izračun zmogljivosti skladišča za oljčne tropine z rastlinsko vodo pri uporabi 2-faznega dekanterja:

$$\mathbf{ZS}_{(OT+RV)} (m^3) = \left\{ \left(\mathbf{DZO} \left(\frac{kg}{ur} \right) \times \mathbf{OU} \left(\frac{ur}{dan} \right) \times \mathbf{D} (dan) \right) \times 0,001 (m^3) \right\}$$

$\mathbf{ZS}_{(OT+RV)}$ = zmogljivost skladišča za oljčne tropine z rastlinsko vodo pri uporabi 2 – faznega dekanterja

\mathbf{DZO} = dejanska zmogljivost oljarne v kilogramih na uro – povprečje zadnjih 3 let (kg/ur)

\mathbf{OU} = povprečno število ur obratovanja oljarne v konici sezone (ur/dan)

\mathbf{D} = število dni skladiščenja oljčnih tropin pred odvozom na kmetijsko zemljišče (dan)

c) Izračun zmogljivosti skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi 3-faznega dekanterja:

$$\mathbf{ZS}_{OT} (m^3) = \left\{ \left(\mathbf{DZO} \left(\frac{kg}{ur} \right) \times \mathbf{OU} \left(\frac{ur}{dan} \right) \times \mathbf{D} (dan) \right) \times 0,001 (m^3) \right\} \times 0,7$$

$$\mathbf{ZS}_{RV} (m^3) = \mathbf{ZS}_{OT} (m^3) \times 0,06$$

$$\mathbf{ZS}_{(OT+RV)} (m^3) = \mathbf{ZS}_{OT} (m^3) + \mathbf{ZS}_{RV} (m^3)$$

Pri čemer je:

\mathbf{ZS}_{OT} = zmogljivost skladišča za oljčne tropine pri uporabi 3-faznega dekanterja

\mathbf{DZO} = dejanska zmogljivost oljarne v kilogramih na uro – povprečje zadnjih 3 let (kg/ur)

\mathbf{OU} = povprečno število ur obratovanja oljarne v konici sezone (ur/dan)

\mathbf{D} = število dni skladiščenja oljčnih tropin pred odvozom na kmetijsko zemljišče (dan)

\mathbf{ZS}_{RV} = zmogljivost skladišča za rastlinsko vodo pri uporabi 3-faznega dekanterja

ZS _(OT + RV) = zmogljivost skladišča za oljčne tropine in rastlinsko vodo pri uporabi 3-faznega dekanterja

2. Zmogljivost skladišča (m³) na 1 tono predelanih oljk glede na tehnološki postopek v oljarni

Tehnološki postopek:	Zmogljivost skladišča na 1 tono predelanih oljk (m ³ /t):		
	za oljčne tropine	za rastlinsko vodo	za oljčne tropine in rastlinsko vodo skupaj
Preša	0,6	0,7	1,3
2-fazni dekanter	1*	*	1*
3-fazni dekanter	0,7	0,6	1,3

*Velikost skladišča je podana za oljčne tropine z rastlinsko vodo, saj so pri uporabi 2-faznega dekanterja oljčne tropine zmešane z rastlinsko vodo (rastlinska voda ne nastaja ločeno).

PRILOGA 2: Vsebnost rastlinskih hranil v oljčnih tropinah in rastlinski vodi.

Preglednica 1: Povprečna kemijska sestava oljčnih tropin (v suhi snovi in v oljčnih tropinah) glede na tehnološki postopek v oljarni

Vrsta tropin (tehnološki postopek)	Nasipna masa (kg/m ³):	Vsebnost suhe snovi v oljčnih tropinah (%):	kg/t v suhi snovi oljčnih tropin:			kg/m ³ oljčnih tropin:		
			Dušik* (N)	Fosfor (P ₂ O ₅)	Kalij (K ₂ O)	Dušik* (N)	Fosfor (P ₂ O ₅)	Kalij (K ₂ O)
Suhe oljčne tropine (preša):	600	74	11,1	0,44	5,17	4,93	0,2	2,3
Vlažne oljčne tropine (3-fazni dekanter):	700	51	8,5	1,49	16,33	13,19	0,53	5,83
Mokre oljčne tropine (2-fazni dekanter):	1000	30	9,5	1,63	21,48	2,85	0,49	6,44

* Pri količini organskega dušika, ki ga vnesemo v tla z oljčnimi tropinami, je treba izhajati iz izkoristka rastlinam dostopnega dušika pri gnojenju z oljčnimi tropinami, ki je na letni ravni v povprečju 7,5 %

Preglednica 2: Povprečna kemijska sestava rastlinske vode (v suhi snovi in v rastlinski vodi) glede na tehnološki postopek v oljarni

Tehnološki postopek:	Vsebnost suhe snovi v rastlinski vodi (%):	kg/t v suhi snovi rastlinske vode*:			kg/m ³ rastlinske vode*:		
		Dušik (N)	Fosfor (P ₂ O ₅)	Kalij (K ₂ O)	Dušik (N)	Fosfor (P ₂ O ₅)	Kalij (K ₂ O)
Preša	14	0,63	1,12	3,91	0,088	0,157	0,547
3-fazni dekanter	7	0,55	0,62	1,89	0,039	0,043	0,132

*pri uporabi 2-faznega dekanterja so oljčne tropine zmešane z rastlinsko vodo (rastlinska voda ne nastaja ločeno)

PRILOGA 3: Največji dovoljeni odmerek oljčnih tropin ali/in rastlinske vode na ha kmetijskega zemljišča v uporabi

Preglednica 1: Največji dovoljeni letni odmerek oljčnih tropin in rastlinske vode

	Največji dovoljeni letni odmerek		
	oljačnih tropin:		rastlinske vode:
Tehnološki postopek:	(t/ha)	(m ³ /ha)	(m ³ /ha)
preša	30	50	76
3-fazni dekanter	57	80	158
2-fazni dekanter*	87	87	*

* pri uporabi 2-faznega dekanterja ne nastaja ločeno rastlinska voda

Preglednica 2: Največji dovoljeni enkratni odmerek oljčnih tropin ali rastlinske vode na strmih zemljiščih

	Enkratni odmerek		
	oljačnih tropin:		rastlinske vode:
Tehnološki postopek:	(t/ha)	(m ³ /ha)	(m ³ /ha)
preša	9,7	16,0	6,9
3-fazni dekanter	18,4	26,0	14,3
2-fazni dekanter*	28,0	28,0	*

* pri uporabi 2-faznega dekanterja ne nastaja ločeno rastlinska voda

PRILOGA 4: OBRAZEC ZA ODDAJO, PREJEM IN UPORABO OLJČNIH TROPIN IN RASTLINSKE VODE

ODDAJALEC											
<u>Nosilec živilskega obrata – oljarne/kmet. gospodarstva</u>											
<u>Priimek in ime/naziv:</u>											
<u>Naslov:</u>											
<u>Tel.:</u>				<u>KMG-MID:</u>							
Izjavljam, da sem oljčne tropine in rastlinsko vodo:											
☐		oddal drugemu kmetijskemu gospodarstvu									
☐		odstranil v skladu s predpisi o ravnanju z odpadki									
☐		uporabil na svojih kmetijskih zemljiščih ¹									

¹ V tem primeru se rubrike PREJEMNIK ne izpolni in podpis prejemnika ni potreben

POZOR! Na enem obrazcu lahko oddajalec označi samo eno izjavo

PREJEMIK											
<u>Nosilec kmet. gospodarstva</u>											
<u>Priimek in ime/naziv:</u>											
<u>Naslov:</u>											
<u>Tel.:</u>				<u>KMG-MID:</u>							

Oljčne tropine					Rastlinska voda				
GERK-ID	Količina v m ³				GERK-ID	Količina v m ³			

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe) Sedmi odstavek č28.b člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US in 123/21): č28.b člen ZKme vsebuje določbe o gnojenju kmetijskih zemljišč. Za gnojenje na kmetijskih zemljiščih se lahko uporabijo tudi ostanki kmetijske pridelave in predelave. Oljčne tropine in rastlinska voda so ostanki kmetijske predelave oljk v oljčno olje. V sedmem odstavku je določeno, da Vlada predpiše vrste ostankov kmetijske pridelave in predelave, ki se lahko uporabljajo za gnojenje na kmetijskih zemljiščih, ter podrobnejše pogoje za njihovo skladiščenje, ravnanje in uporabo za gnojenje.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom
Skladno 67. členom novele ZKme (Uradni list RS, št. 123/21) je rok za izdajo te uredbe najpozneje do 31. decembra 2022.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna
Uredba določila, kdaj so oljčne tropine in rastlinska voda, ki nastaneta pri predelavi oljk v oljčno olje, gnojilo, kakšne vrste je to gnojilo, vsebnost hranil v teh gnojilih in način njihove uporabe kot gnojila ter pogoje za skladiščenje oljčnih tropin in rastlinske vode pred njihovo uporabo kot gnojilo. Zavezanci so oljarne in kmetijska gospodarstva, ki bodo uporabila oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje. Uporabijo se lahko le sveže oljčne tropine in rastlinska voda, stare največ sedem dni ali v primeru, če pride med skladiščenjem oljčnih tropin in rastlinske vode do mešanja s svežimi, največ 14 dni. Pri uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje se morajo upoštevati prepovedi gnojenja v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, predvsem glede časovnih omejitev, lastnosti zemljišča, nanosa na zemljišče in zgornjih mejnih vrednosti vsebnosti dušika. Kot gnojilo se lahko sveže oljčne tropine in rastlinska voda uporabljajo na kmetijskih zemljiščih v uporabi. Oljarna mora imeti zagotovljeno primerno skladišče za oljčne tropine oziroma rastlinsko vodo, razen če lahko zagotovi odvoz oljčnih tropin in rastlinske vode na kmetijska zemljišča v uporabi neposredno po njihovem nastanku v oljarni. Z namenom sledljivosti morajo oljarne spremljati polnjenje in praznjenje skladišča, podatke o oddaji, prejemu in uporabo oljčnih tropin pa morajo voditi tako oljarne kot kmetijska gospodarstva, ki prevzemajo oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje (obrazec).

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Novela Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 123/21) je uvedla pravno podlago za predpis, ki bo določil pogoje za uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode, kot ostanke kmetijske predelave,

za gnojenje (č28. b člen ZKme). Oljčne tropine in rastlinska voda se po okoljski zakonodaji (Uredba o odpadkih, Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata) štejeta za organski odpadki, ki se po Uredbi o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata lahko predata v kompostarno ali bioplinarno. Na območju pridelave oljk (Slovenska Istra, Goriška z Brdi in Vipavska) ni kompostarne in bioplinarne, zato lahko odvoz oljčnih tropin in rastlinske vode postane problem, zlasti za male oljarne, ki nimajo skladišč, takih pa je v Sloveniji veliko (od 34 registriranih oljarn je le sedem večjih). Nastajanje velikih količin oljčnih tropin in rastlinske vode v oljarnah je problem, ki ga države proizvajalke oljčnega olja rešujejo tudi na način, da je pod predpisanimi pogoji dovoljeno uporabiti nepredelane (sveže) oljčne tropine in rastlinsko vodo za gnojenje na kmetijskih zemljiščih. Številne raziskave so namreč glede na ugotovljeno kemijsko sestavo in lastnosti oljčnih tropin in rastlinske vode dokazale, da so le-te primerne za gnojenje na kmetijskih zemljiščih, zato se lahko pod določenimi pogoji uporabijo kot organsko gnojilo.

V uredbi je določeno, kdaj so oljčne tropine in rastlinska voda lahko organsko gnojilo, kakšne vrste organskega gnojila so in kakšna je njihova vsebnost rastlinskih hranil, kako se oljčne tropine in rastlinska voda uporabljajo kot gnojilo na kmetijskih zemljiščih v uporabi, kako se jih nanaša na kmetijsko zemljišče, kako in kako dolgo se jih lahko skladišči in na kak način morajo zavezanci spremljati skladiščenje in uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje.

Predlagana uredba bo omogočila, da se bodo sveže oljčne tropine in rastlinska voda lahko skladno z upoštevanjem določb te uredbe odvažale iz oljarn (iz začasnih skladišč ali neposredno) kot organsko gnojilo na kmetijska zemljišča.

* * *